

İpek Yolu'nun en özel bahçesi

07.11.2017 | Pinar Yurtan Aygün

Burçak Bingöl'ün Ekim ayında Fransız Sarayı'nda gerçekleştirdiği sergisi *Jardin Particulier*, İpek Yolu'ndan aldığı ilhamla geçmiş ve günümüz arasında köprüler kuruyor

Paysage Symétrique, 50 x 50 x 35 cm, Seramik, Kuru Çiçek, Fotoğraf: Kayhan Kaygusuz

İpek Yolu her zaman taşıdığı bilgi, birikim, kolektif bilinç, yüklediği ve yüklendiği tüm anlamlarla en etkileyici metaforlardan olmuştur. Taşınan malzemelerle birlikte onlara ait kültür de taşınmış; bu büyük aktarımın vardığı yeni coğrafyalarda, yeni formlar ve yeni üretim biçimleri ortaya çıkarmıştır. Rotanın geçtiği her şehir kendine has İpek Yolu mitlerini de oluşturmuştur. Rotanın kuşkusuz en ilham verici duraklarından olan İstanbul'un adı, şu sıralar yeniden İpek Yolu'yla anılıyor.

Hataylı, 300x110x63 cm, Seramik, Alüminyum, Fotoğraf: Kayhan Kaygusuz

unlimited

Beyoğlu'nda bulunan Fransız Sarayı, 25, 26 ve 27 Ekim tarihlerinde, LVMH grubundan Hennessy markasının düzenlediği İpek Yolu Destanı Projesi'nin İstanbul ayağının ev sahibiydi. Projeye, markanın yedi tadım notasına atfen, İpek Yolu üzerindeki yedi ülkeden, yedi ayrı sanatçı davet edildi. Hervé Mikaeloff küratörlüğünde hazırlanan projenin diğer katılımcıları Kırgızistan'dan Victor Syrnev, Azerbaycan'dan Rashad Alakbarov, Gürcistan'dan Rocko Iremashvili, Özbekistan'dan Vyacheslav Uscinov, Kazakistan'dan Ashkat Akhmedyarov ve Çin'den Yin Xiuzhen. Proje tamamlandığında, sanatçıların üretim aşamaları ve rotanın her durağında düzenlenen sergiler sırasında çekilen filmler, National Geographic dergisinin uluslararası yayımlanan Aralık sayısı dahil çeşitli platformlarda izlenebilecek.

Paysage Symétrique, 50 x 50 x 35 cm, Seramik, Kuru Çiçek, Fotoğraf: Kayhan Kaygusuz

Burçak Bingöl'ün bu kapsamda Fransız Sarayı'na özel ürettiği işleri *Jardin Particulier*, Hatayi ve Paysage Symétrique mekânın güvenlik kısıtlamaları dolayısıyla sınırlı sayıda izleyici tarafından görülebilse de, sergi turlarına Burçak Bingöl'ün eşlik etmesi, işlerini bizzat kendisinden dinleme şansını yaşayan sanat izleyicileri için özel ve önemli bir deneyimdi.

Hatayi, 300x110x63 cm, Seramik, Alüminyum, Fotoğraf: Kayhan Kaygusuz

unlimited

Burçak Bingöl, *Jardin Particulier* sergisini sanatsal fikirlerin İpek Yolu üzerinden nasıl taşındığı, farklı kültür ve coğrafyalara çeşitli malzemeler, biçimler ve imgeler aracılığıyla nasıl uyarlandığı üzerine inşa ediyor. Bunu yaparken de hem Şah Kulu'nun Topkapı Sarayı'ndaki çini mitolojisi ilhamlı çini paneli hem Chateau de Bagnolet Cognac ve İstanbul'daki Fransız Sarayı'na uzanan geniş bir ilgi alanında *Jardin Particulier*, kültürel değiş-tokuş ve sanatsal fikirlerin devamlılığını araştırıyor.

İstanbul Fransız Sarayı bahçesi için mekana has seramik yerleştirme, Fotoğraf: Kayhan Kaygusuz

Fransız Sarayı'nın bahçesine açılan salonda sergilenen Hatayi, Şah Kulu'nun Topkapı Sarayı'nda bulunan çini panelinin yeniden üretimi. Şah Kulu, İpek Yolu'yla Osmanlı'ya ulaşan Çin porselenlerinden aldığı ilhamla mavi-beyaz sırlanan çini panelinde, İran minyatür geleneğinin izinde, stilize çiçekler, saz yaprakları ve mitolojik hayvan Kylin'le bir bahçe yaratmıştır. Burçak Bingöl ise, Hatayi'de geçmişten günümüze taşınan imgeler aracılığıyla, çok katmanlı, tutarlı bir retorik oluşturur. Çok titiz ve detaylı bir çalışma planı gerektiren çini işinde uygulanacak her motifin kıvrımının keskinliği ve üslubun dışına çıkılamaması ve her şeyin önceden bilinirliği hâkimdir. Bu hakimiyet, Hatayi'nin tesadüfî, akışkan yükseltileleriyle birleşince geçmişten ödünç alınan bir esere, bir imgeye Bingöl'ün dokunuşunu daha da görünür kılıyor. Kobalt mavisiyle sırlanan seramik yerleştirmenin duvarda asılı olarak değil de salonun ortasında, yatay bir biçimde yerden yüksekte sergilenmesi, ayrıntılarını inceleme isteğiyle izleyiciyi çevresinde dolaştırması ve üç boyutlu etkisi de geçmişten gelen ve oraya ait olanın günümüzde taşıdığı tüm imgelerle birden burada belirmesi hissini güçlendiriyor.

İstanbul Fransız Sarayı bahçesi için mekana has seramik yerleştirme, Fotoğraf: Kayhan Kaygusuz

Paysage Symétrique isimli çalışmasında sanatçı yan yatırılmış şah kavanoz üzerine bir buket kurumuş çiçek yerleştiriyor. Seramik yüzey tazeyken dijital yöntemle üzerine uygulanan çiçek imgeleri ve aynı çiçeklerin hâlâ dönüşmekte olan kırılğan halleri, geleneksel seramik sanatıyla günümüz teknoloji ve olanaklarını bir araya getirmesi açısından önemli bir noktada duruyor. Sanatçı, Hennessy'nin bir üretim geleneğine atıfta bulunarak, meşe fiçılarda yıllarca sürececek, değişerek ve dönüşerek olgunlaşacak ürünün, artık son aşamasına gelmesinin, verilen emeğin karşılığının alınması için onun zamana emanet edilmesinin kutlanmasına işaret ediyor.

İstanbul Fransız Sarayı bahçesi için mekana has seramik yerleştirme, Fotoğraf: Kayhan Kaygusuz

Jardin Particulier, Fransız Sarayı'nın etkileyici bahçesine has üretilmiş bir yerleştirme. İpek Yolu'yla Osmanlı'ya ulaşan porselen kaplardan ilham alan şah kavanozlar adeta topraktan fıskırıyor ve bahçeye aitmiş gibi görünen yerleştirme sanki her zaman oradaymış ve hep orada olacaktıymış duygusunu izleyicisine aktarıyor. Şah kavanozların üzerlerine uygulanmış asma süslemeleri konyak yapımına atıfta bulunurken, saklamak ve korumanın kolektif iş yapma bilgisinin gelecek nesillere aktarımında ne derece önemli olduğunu ve doğaya sadık kalmanın yegane yardımcı güç olacağının tekrar hatırlanmasını sağlıyor.

unlimited

Jardin Particulier, Fransız Sarayı'nın etkileyici bahçesine has üretilmiş bir yerleştirme. İpek Yolu'yla Osmanlı'ya ulaşan porselen kaplardan ilham alan şah kavanozlar adeta topraktan fışkırıyor ve bahçeye aitmiş gibi görünen yerleştirme sanki her zaman oradaymış ve hep orada olacakmış duygusunu izleyicisine aktarıyor. Şah kavanozların üzerlerine uygulanmış asma süslemeleri konyak yapımına atıfta bulunurken, saklamak ve korumanın kolektif iş yapma bilgisinin gelecek nesillere aktarımında ne derece önemli olduğunu ve doğaya sadık kalmanın yegane yardımcı güç olacağının tekrar hatırlanmasını sağlıyor.